

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Kam gre Kramarjeva JNS

Virtuozne politične akrobacije g. senatorja Kramerja so nepričakovano hitro rodile »srečne« sadove, ki jih prvobornik za jugoslovanski centralizem najbrž ni nameraval, ki pa so že danes dejstvo, katerega s kakšnimi ciničnimi zafrkacijami v »Jutru« ni mogoče spraviti s sveta. Kot prvi rezultat političnega žongliranja g. Kramerja se je pokazal v tem, da je v JNS zazeval globok razkol in da je ta umetna politična tvorba v polnem razsulu. Je to v veliki meri osebna »zasluga« g. dr. Kramerja. Če je o rajnem dr. Žerjavu rekel dr. Tavčar, da se tudi cokin v njegovi roki spremeni v govno, bo g. dr. Kramer ostal še bolj proslul v svojem političnem delu: Izdal je do sedaj še vsakega, ki se je z njim vezal. Izdal je Davidoviča, izdal je Pribečevića, in izdal je končno sedaj sploh srbski in hrvaški del svoje »edinstvene« stranke. Ako danes na Hrvaškem cele okrajne organizacije beže izpod trohljive jenesarske strehe, ako se od nje poslavljajo Nikola Uzunović, bivši prvi predsednik JNS, ako izstopa dr. Svetislav Popović, ki je veljal za mozeg stranke, je to v glavnem »zasluga« spretno Kramerjeve taktike. Toda mi smo zadnji, ki bi imeli vzrok, da za JNS žalujemo. Je pa, mislimo, poslej za vsakega politično mislečega jasno, kako je s to nekoč vsemogočno, diktatorsko stranko, o kateri so pisali njeni listi, da ima 6 (!) milijonov članov!

Vendar kljub temu, da je JNS napravila toliko hudega našemu narodu in toliko škode Jugoslaviji, moramo ob sedanjih dogodkih priznati, da centralizem in unitarizem ni bil vsem njenim pristašem gola fraza, s katero se agitira ali s katero skuša kdo priti na boljše mesto. Nekateri pristaši JNS so jugoslovanski unitarizem resno vzeli, ne le v kupčijske in demagoške namene. To se je pokazalo te dni, ko so rajši iz stranke izstopili, kakor pa bi se zapisali mačkovskemu federalizmu. Toda Kramerjevemu krilu JNS ni preslednje iz centralizma v federalizem delalo nobenih težav. Oni so že vajeni menjati programe in stranke hitreje kot svoje obleke. Podobni so vreči fizola, ki ga mirno moreš pretresati iz vreče v vrečo, ne da bi njegov »značaj« pri tem kaj trpel. Tudi Kramerjevo jenesarsko krilo brez posebne škode za njen karakter preživlja čudovite metamorfoze: enkrat je za centralizem, potem za fašizem, potem za pofizem, potem za ljudsko fronto, nato za federacijo — kar hočete!

Ali gre sedaj, ko so se vneli za radičevstvo, za kako globljo spremembo pri tej spremembi polni politični frakciji? Belgrajska poročila vele, da se je za sodelovanje z Mačkom poleg g. Kramerja posebno g. Milan Mravlje. Ta gospod Mravlje je politično trenutno brezposeln politikan, čigar premočrta politična pot preko komunizma in nato radičevstva v integralno jugoslovanski nacionalizem in unitarizem ter pofizem je pri nas prilično dobro znana. Kljub pogostnim menjavanjem firme pa je vedno ostal kulturnobojevi levičar in eden glavnih besednikov med slovenskimi kmetijaci. V Pučljem taboru si je g. Mravlje znal ustvariti dokaj viden položaj in s tem tudi v JNS, ki je še do danes vrhovna streha za vse odtenke slovenskega liberalizma in meščanskega levičarstva. Pučljivi kmetijaci pa so bili, kakor znano, kljub poudarjanju svojega integralizma — kar je veljalo Belgradu — vedno z eno nogo med radičevci, čeprav so se jih le-ti po možnosti otepali. V svojem glasilu »Kmetijskem listu« so posebno zadnje čase radi ponatiskovali zlasti ono, kar naj bi služilo radičevstvu v smislu Hercegovke kmetijske razredne diktature.

Ves vitez je sedaj takšen, da je to radičevsko krilo, ki ga vodi g. Mravlje, v slovenski JNS prevladalo in senator g. Kramer se je vdal, ker si tudi ni več svest svojih lastnih pristašev. Med JNS, zlasti v mlajših vrstah, je silno mnogo levičarstva in simpatij za tako zvano »ljudsko frontaško« politiko. Naziranje teh jenesarskih krogov prihaja, kadar le more, do svojega izraza zlasti v »Slovenskem Narodu«. Ta struja je med slovenskimi jenesarji sedaj očitno prevladala, zaslombo ima v kmetijaci in gotovih »naprednih« šolanih krogih. Tem je g. Maček simbol nekega političnega negativizma, ki jim je simpatičen in bodo zaradi tega glasovali za Mačka, kakor je svoj čas tudi Radič zbral vse negativne politične elemente na svojo listo. Nočemo pa reči, da je g. Maček res tak, kakor ga gledajo ti levičarski »napredni« elementi. Oni bodo pač glasovali za Mačka, ker pač nimajo prilike glasovati za kako drugo, še večjo politično skrajnost.

Ob takem stanju stvari tudi ni verjetno, da bo g. Kramer še kaj dolgo ostal na čelu katerekoli politično kaj pomembne frakcije. Po tolikih izdajstvih, ki jih je zagrešil, bo končno tudi sam izdan. Po državi nima več drugega kakor pofovce, ki pa niso preveč zanesljivi zavezniki, kakor se bo g. senator morda spominjal. V Sloveniji pa ga bodo jenesarski ljudski frontaši tisti hip izkrcali, ko njegova firma ne bo več potrebna, in vsa znamenja kažejo, da se bo to kmalu zgodilo. Končno bo g. dr. Kramer našel čas, da bo v političnem miru lahko premišljeval o tem, da se politična neznačajnost tudi utegne kdaj maščevati nad svojim lastnim očetom.

Knez Arsen umrl V Parizu je umrl oče kneza-namestnika

Belgrad, 19. okt. AA. Danes ob 13.30 je v Parizu umrl Nj. kr. Vis. knez Arsen, oče kneza-namestnika Pavla, armadni general jugoslovanske vojske.

Knez Arsen se je rodil 4. aprila 1859. v Temišvaru. Dopršil je licej Louis de Grande v Parizu in Konstantinovsko šolo za častnike v Rusiji. V francosko vojsko je stopil leta 1881. Leta 1887. je bil povišan v ruskega konjeniškega podporočnika, v kapitana 1. 1898. a v polkovnika leta 1905. Brigadni general je postal leta 1914. Za generala srbske vojske je bil imenovan leta 1912. Bil je poveljnik konjeniške divizije v letih 1912 in 1913. Udeležil se je francoskega vojnega pohoda v Tonking leta 1883, leta 1889 pa se je udeležil kot častnik tujske legije alžirske vojske. Leta 1904 se je udeležil japonsko-ruske vojne ter se je zlasti odlikoval v bitki pri Mukdenu.

Prav tako se je aktivno udeleževal balkanskih osvobodilnih vojn ter se odlikoval v bojih pri Kumanovu, Bitolju in Bregalnici. Leta 1912 je dne 16. okt. s svojimi četami osvobodil Veles, a sedem dni kasneje Prilep. V svetovni vojni se je boril na poljskem bojišču ter se odlikoval v bitkah pri Varšavi in Rigi. Knez Arsen je bil sin vladajočega srbskega kneza Aleksandra in brat pokojnega kralja Petra I. Leta 1892 se je oženil s princeso Avroro Dovidov. Zakon je bil ločen leta 1895.

Ob smrti Nj. kr. Vis. kneza Arsena bo trajala po najvišjem nalogu Nj. Vel. kralja dvorska žalost 12 tednov od 19. okt. 1938 pa do vključno 10. januarja 1939. V prvih šestih tednih bo na dvoru globoka žalost. (Iz pisarne maršalata dvora Nj. Vel. kralja št. 1830 z dne 19. okt. 1938.)

Slika predstavlja kneza Arsena, ko s svojim sinom knezom namestnikom Pavlom in kneginjo Olgo spremlja truplo pokojnega kralja Aleksandra v žalnem sprevodu v Belgradu

Slovaki k Hitlerju Madžarska objestnost ne bo nasičena

Položaj z ozirom na pogajanja med češko-slovaško in Madžarsko se do danes bistveno ni poslabšal za češko-slovaško. Praška vlada je po nasvetu nemške vlade Madžarom silnoči uradno ponudila nadaljevanje pogajanj ter je pristavila, da je pripravljena na nove žrtve, ki jih je tudi označila. Glavna žrtev, na katero je Praška pristala, je bilo mesto Košice. Madžarska vlada pa je takoj odgovorila, da pod takšnimi pogoji pogajanj ne more sprejeti. Ni znano, če so Madžari storili na nasvet kakšne velesile, ali iz gole trme. Iz časopisnih poročil izhaja, da je drugo bolj verjetno.

Praška vlada se je potem odločila, da pošlje k Hitlerju v Berchtesgaden posebno odposlanstvo treh ministrov in sicer slovaškega ministrskega predsednika dr. Tiso ter slovaškega ministra Durčanskega in rusinskega ministra Bačinskega. Odposlanstvo bo Nemčiji obrazložilo položaj in zaprosilo za pomoč proti objestnosti Madžarov. Istočasno je odpotoval v Varšavo tudi slovaški politik Sidor, ki je že svoje dni imel tesne zveze s Poljaki.

Vedno bolj jasno prihaja na dan, da velesile, ki so tako složno razdelile sudetsko ozemlje, nikakor niso složno glede nove meje med Slovaško in Madžarsko. Nemčija ima svojo politiko, ki se odraža v neprikritem podpiranju Slovakov in Rusinov, Italija ima svojo črto, ki prihaja do izraza v podpiranju Madžarov. O izidu te diplomatske borbe za Slovaško in Rusinsko se danes še ni mogoče končno veljavno izjaviti, toda gotovo je, da tamkaj ne bo ničesar zgodilo, kar bi ne bilo po volji Hitlerju, ki je danes gospodar Srednje Evrope.

V hudo borbo se je spustila Poljska, ki je svojega zunanjega ministra Becka poslala k romunskemu kralju, da ga pregovori za razkosoje Podkarpatske Rusije. Poljska ba je ponujala Romuniji košek Rusinske in slovenske odpoved Madžarske, da bi kdajkoli zahtevala nazaj od Madžarov naseljeno ozemlje v romunski Transilvaniji.

Ker bo pa treba Poljsko le nagraditi za njeno lojalno zadržanje, se odpirajo v Litvi nove možnosti. V poljskem tisku se je začela srdita borba proti Litvi, kar ne napoveduje nič ugodnega. Morda bo morala Litva plačati neplačane račune v srednji Evropi. Le Madžarom se vsak dan manj obeta.

Hitler in Mussolini predlagata

London, 19. okt. b. »Daily Telegraph« poroča iz Budimpešte, da se bodo neposredna pogajanja med češkoslovaško in Madžarsko nadaljevala na sestanku med zunanjima ministroma Chvalkovskym in Kanyo. Obe vladi morata najti temelje za pogajanja. Hitler in Mussolini sta dala obema vladama vedeti, da se morajo pogajanja nadaljevati na sledeči osnovi:

1. Osnova za določitev narodnostnih meja mora biti stanje iz leta 1910.

2. Nova madžarsko-slovaška ter madžarsko-rusinska meja se mora določiti izključno na narodnostni podlagi. V Berlinu in Rimu so mnenja, da bo v tem primeru pripadlo Madžarom področje z nad milijon prebivalci (600.000 Madžarov in 400 tisoč Slovakov).

3. Ustvaritev skupne madžarsko-poljske meje ne prihaja v poštev. Prav tako se ne sme polagati nobena važnost na razne tehnične in vojaške ozire.

4. Plebiscit v spornih področjih se mora vzeti v poštev kot zadnje sredstvo.

Tiso v Monakovem

Praga, 19. okt. AA. (Reuter.) Po vseh okolnostih se zdi, da se bodo v najkrajšem času spet začela češkoslovaško-madžarska pogajanja. Kolikor se je moglo izvedeti, slovaška vlada ni pri-

pravljena, da za osnovo novih razgovorov sprejme ono, o čemer se je zunanji minister Chvalkovsky razgovarjal o priliki svojega obiska pri Hitlerju in ostalih nemških državnikih. Poročilo Chvalkovskega o teh razgovorih v Nemčiji je bilo večeraj izročeno slovaškemu delegatom in so o njem večeraj popoldne razpravljali na seji slovaške vlade, kjer je bilo sklenjeno, da odpotujejo predsednik vlade dr. Tiso, minister industrije Durčanski in minister Bačinski danes v Monakovo, da bi se o vseh podrobnostih še enkrat posvetovali s Hitlerjem in zastopniki nemške vlade. Prav tako je bilo sklenjeno, da eden izmed članov voditeljev slovaške vladne stranke, poslanec Sidor, odpotuje jutri v Varšavo. Slovaška vlada sicer želi, da se kolikor mogoče izboljšajo odnosi z Nemčijo, vendar hoče za vsako ceno ohraniti Slovaški Košice, o katerih se je govorilo, da pridejo pod madžarsko oblast.

Berchtesgaden, 19. oktobra. AA. DNB.: Kakor se sliši, je danes sprejel zunanji minister von Ribbentrop predsednika slovaške vlade dr. Tiso, slovaškega prosvetnega ministra Turčanskega in notranjega ministra Podkarpatske Rusije Bačinskega.

Sidor v Varšavi

Varšava, 19. okt. AA. Havas: Poslanec Karl Sidor, podpredsednik slovaške ljudske stranke je prišel semkaj z letalom ob 16.35. Na letališču ga pozdravila dva zastopnika zunanjega ministrstva. Kakor znano, poslanec Sidor ni vetopil v slovaško vlado, čeprav ga je Hlinka v svoji oporoki označil kot svojega naslednika pri vodstvu

Beck pritiska na Romune da bi pristali na razkosoje Rusinov

Bukarešta, 19. oktobra. AA. Havas: Poljski zunanji minister Beck je prišel danes zjutraj ob šestih na postajo Marasesti na romunski meji. Tam so ga pozdravili romunski zunanji minister Petresco Comnen, poljski poslanec v Bukarešti grof Raczynski in drugo spremstvo. Ob treh popoldne je Beck prišel v Bukarešto. Program Beckovega potovanja pa ne nudi velikih možnosti za daljše razgovore v Romuniji, kajti Beck namerava že ob 23 oditi nazaj. V tem kratkem času je na programu sestanek s kraljem Karlom. Do tega naglega obiska Becka v Romuniji je prišlo zaradi tega, ker hoče Poljska čimprej zvedeti za stališče Romunije v madžarsko-češkem sporu. V zvezi s tem vprašanjem vlada v Bukarešti rezerviranost. Tisk objavlja o prihodu Becka samo brzogovorno brez kakšnega komentarja.

Z običajno dobro poučene strani pa se siri-jo vesti, da je prišel polkovnik Beck s stvarno ponudbo v žepu. Beck namreč prinaša s seboj madžarsko odpoved na romunsko ozemlje, naseljeno od Madžarov, ako Romunija privoli v razkosoje Podkarpatske Rusije, pri čemer bi tudi Romunija dobila košek s 40.000 Romuni. Nocoj bo pri kralju Karlu posvet, kjer se bodo razgovarjali o teh načrtih.

Vabljuje Beckove ponudbe

Pariz, 19. oktobra. TG. Agencija Havas poroča iz Romunije, da o razgovorih med poljskim zunanjim ministrom Beckom in kraljem Karlom v glavnem stanju vojaških vaj v Galatzi do večera še ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Pač pa obstajajo zelo resna ugibanja o vsebini teh raz-

slovaške ljudske stranke. Namen njegovega potovanja v Varšavo je ta, da bi se spoznal s poljskim stališčem glede madžarskih zahtev do Slovaške. Siroj se glasovi, da namerava Sidor ponuditi poljski vladi posredovanje med Madžarsko in Slovaško, vendar pa te vesti niso bile uradno niti potrjene niti zanikane.

Ministrstvo za manjšine na Slovaškem

Bratislava, 19. okt. AA. ČTK. Minister pravde v avtonomni slovaški vladi dr. Durčanski je v svojstvu ministra za Slovaško sprejel večeraj zastopstvo madžarske manjšine na Slovaškem in mu zagotovil, da bo v najkrajšem času ustanovljeno ministrstvo za manjšinska vprašanja Madžarov in Nemcev. Madžarski odposlanci so sprejeli to sporočilo z največjim zadovoljstvom, in izjavili, da smatrajo za znak dobre volje avtonomne slovaške vlade njeno lojalno sodelovanje z manjšinskimi skupinami na Slovaškem. Novo manjšinsko ministrstvo bo ustanovljeno, čim bo dokončno rešeno vprašanje novih razmejitev. Do tedaj pa bo slovaška vlada v stalnih stikih z madžarsko manjino po svojih političnih posredovalnicah.

Angleška vlada odločno proti Madžarom

London, 19. okt. b. Od svojega diplomatskega dopisnika »Times« objavlja članek o stališču Velike Britanije do razvoja diplomatskih pogajanj za rešitev češkoslovaško-madžarskega teritorialnega spora. Britanska vlada je za to, da Madžarska dobi ona češkoslovaška področja, kjer prebivajo večinoma Madžari, Anglija pa bo odločno proti vsakemu podpiranju madžarskih zahtev, kadar bo šlo za češkoslovaško področje iz političnih ali strateških razlogov. Posebno poudarja neupravičenost zahtev, ki se opirajo na njene zgodovinske meje.

govorov, ki se sučejo okrog vprašanja Podkarpatske Rusije. Poljski zunanji minister je prišel k romunskemu kralju, tako pravijo te vesti, z namenom, da ga pridobi za razdelitev Podkarpatske Rusije. Potrebo tega dejanja je podprl s tremi razlogi:

1. Če bi Poljska in Madžarska dobili skupne meje, potem bi bil stvorjen blok dveh Romuniji prijateljskih držav, ki bi istočasno tvoril tudi nepredhodno zapreko za razne politične in gospodarske vplive iz srednje Evrope.

2. Romunija bi se udeležila raztelesenja Podkarpatske Rusije, ker bi ji ponudili tisti del ozemlja, koder prebivajo Romuni.

3. Beck je pooblaščen od madžarske vlade, da romunski vladi izjavi, da Madžarska ne bo nikdar zahtevala kakšnega romunskega ozemlja, ako Romunija sedaj pristane na razkosoje Podkarpatske Rusije.

Havasov dopisnik pristavlja, da Romunija na te vabljive ponudbe verjetno ne bo pristala, ker je diplomatski pritisk v nasprotni smeri od strani drugih velesil prevelik in ker tudi Romunija sama ne sprevidi nobenih koristi od poljskih predlogov.

Poljaki rovariijo v Budimpešti

Budimpešta, 19. oktobra. AA. MTI: V Budimpešto je dopotoval iz Varšave grof Lubien-ski, da vrne obisk, ki ga je v Varšavi v začetku oktobra naredil grof Czaky, šef kabineta

Zagrebska vremenska napoved: Porast oblačnosti, megleno in nekoliko topleje.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro vreme bo vladalo po vsej kraljevini, le na zapadu in severozapadu bo nastopila lahna oblačnost. Ponekod bodo tudi še jutranje megle. Toplota se bo dvignila.

Ada Kale v Donavi

Najsrečnejši otok na svetu

Prebivalci donavskega otoka Ada Kale, ki leži v sredi Donave blizu Železnih vrat, so menda najbolj srečni ljudje na vsem božjem svetu. Ta otok ima namreč docela svojo zgodovino.

Ze pred davnimi stoletji je prišel pod turško oblast. Ko je Rusija leta 1878 v San Stefanu sklepala s Turčijo mir in je morala Turčija odstopiti tedanje bolgarske in romunske kraje, so diplomati docela pozabili na majhen otok sredi Donave. Tako je bil otok še dalje pod turško oblastjo in Turčija je tamkaj imela svojo posadko, ki je čisto sama zase ždela na otoku med Romunijo in Bolgarijo. Ajpada so turški vojaki iz Turčije dobivali, kar so potrebovali. Tako so v velikih množinah prejemali tudi imenitni turški tobak ter cigarete. To so potem vojaki in prebivalci za majhne denarje prodajali tujcem, ki so se vozili tjakaj na obiske.

Ko je izbruhnila balkanska vojna, je na ta otok poslala pol kompanije vojakov tudi Avstro-Ogrska, da se ne bi tega otoka polastila kaka balkanska država. Avstrijski vojaki so ves čas vojne tovariško živeli skupaj s turškimi vojaki, ki so po končani vojni seveda morali oditi ter prepustiti otok Avstrijem. Sedaj je mala avstrijska četa sama ostala na otoku. Ti vojaki so bili posledje deležni imenitnega tobaka in kave, po katero so hodili turisti od vseh strani. Turisti so pa zlasti zato radi hodili semkaj, ker so tukaj v malem videli Turčijo, tako, kakršna je bila nekdaj pod sultani. Otok je namreč ohranil še docela staro zunanje lice. Za nekaj vinarjev je čolnar pripeljal tuja od ogrske strani na otok in nazaj. Kadarkoli je na otoku pristal kak tujec, ga je ob bregu pričakovala ciganska godba, saj je tujec prinašal denar med ljudi. Na otoku so si tuji nabasali vse žepa s turškim tobakom. Domov grede jih ogrski financarji nikakor niso nadlegovali. Taka je bila namreč navada. Tihotapstvo tobaka je bilo sicer vedno prepovedano, vendar so avstro-ogrsko oblasti vedno zatisnile oči, kadar je šlo za tobak z otoka Ada Kale.

Po svetovni vojni pa je v trianonskem miru otok bil prisojen Romuniji. Prebivalci so se sedaj

obrnili na romunskega kralja ter ga prosili, naj jim potrdi tiste predprave, ki jim jih je bil dal že cesar Franc Jožef glede tobaka in marsičesa drugega. Tista predprava se je namreč glasila, da smejo prebivalci otoka, ki jih je 645, brez carine uvažati iz Turčije na otok vsako leto en vagon finega tobaka, dva vagona kave ter 3500 litrov opojnih pijač. To je vsega toliko, da tega vseh 645 prebivalcev, ki sicer silo skromno žive, nikdar ne more vsega porabiti. Pač pa so večino tega poceni prodajali tujcem, ki so to prenašali v sosedne države. Romunska vlada je to predpravo takoj leta 1919 vzela, kar je naredilo med ljudmi hudo slabo kriv. Ko pa je leta 1931 prišel obiskat otok romunski kralj, je staro predpravo znova potrdil in tako je ostalo do današnjega dne.

Poslej se na otoku ustavlja vsak dan donavski parnik, s katerega hodijo turisti na suho občudovat otok in njegove naravne krasote ter nje-gov tobak in kavo. Otok Ada Kale ima v romunskem parlamentu enega poslanca, ki na vso moč pazi na stare predprave svojega otoka. Ta poslanec je obenem tudi guverner otoka ter od romunske vlade v ta namen prejema 30.000 lejev mesečne plače. Na otoku Ada Kale ni nobenih siromakov, nobenih pravih beračev, ker uprava sama skrbi za svoje ljudi. Dohodke pa dobiva otok od številnega tujkega prometa. Še pred kratkim so bili otočani oproščeni vojaške službe. Sedaj morajo tudi prebivalci tega otoka hoditi k vojakom, vendar jim je ostalo še dovolj predpravic, da so lahko zadovoljni. Največja predprava je vsekakor tista, da smejo sami voliti svojo domačo upravo, ki jih zastopa pri vladi, ki so ji podložni.

Iz blaznice pobegli gosti časnikarje

Pripoveduje, kako so ga zaradi dediščine vtaknili v blaznico in kako je ušel

Iz velike pariške blaznice je pobegnil mož, ki so ga vtaknili v blaznico, ker so pri njem baje ugotovili blaznost. Pariška policija ima sedaj polno dela, da bi ga ujela. Pobegli pa je policiji osle kazal takole:

V 16 velikih pariških uredništvih je nekega dne naglo zapel telefon: »Tukaj baron Bernard Sigoyer. Če vas veseli, mi pošljite takoj svojega najboljšega poročevalca... Povabil sem vse velike pariške liste. Povedal vam bom nekaj senzacionalnega, kar bo radio prenašalo po vsem svetu. Kajpada morate zaupno ohraniti zase, kje se dobimo, če hočete kaj izvedeti.« — Stvar je bila nad vse čudna. Baron je povabil časnikarje v neki bar na Montmartru. Vsi listi so takoj poslali tjakaj svoje poročevalce in nihče ni policiji niti namignil.

Ko so radovedno časnikarji sedeli v baru in čakali, kaj bo, je pristopil k njim baron Sigoyer ter jih takole nagovoril:

»Tukaj, gospodje, imate ključ norišnice v Clermontu. Pravkar sem namreč ušel od tamkaj, kjer so me cel dve leti imeli nasilno zaprtega. Jaz sem žrtev velikega hudodelstva. Edino, kar bi na meni in mojem ravnanju mogli imenovati blazno, je to, da sem vas povabil semkaj, medtem ko zunaj na cesti pariška policija stika za menoj. Kajpada policijski uradniki ne morejo vedeti, kako je s stvarjo.« — Nato jim je baron natančno popisal, kako je ušel iz blaznice, kako je skrivaj porabil telefon v ravnateljevi pisarni, da je prišel v zvezo s svojimi prijatelji, kako je dobil dva ključa, s katerima je v pravem času neovirano ušel iz blaznice. Zunaj so ga že čakali prijatelji z avtomobilom, ki je imel zastrita okna. Preden se je uprava blaznice zavedela, je že davno bil že hrib in plan. Sedaj ga iščejo, češ da je nevarno. To vse je pripovedoval baron ter časnikarjem naročil pišati in prigrizati in z njimi kramljati. Medtem jih je spraševal, ali vidijo na njem kaj blaznega.

Nadaljeval je: »Vidite, tudi res nisem blazen. Ljubi sorodniki in drugi ljudje so me zaradi svojih koristi s kupljenim zdravniškim priporočilom vtaknili v blaznico, kjer so me grdo imeli

Diplomati ne znajo zemljepisa

Ko so sedaj poljske čete zasedle Tješin, ki je bil doslej v češki oblasti, je bilo med angleškimi diklatomi mnogo govorenja, kje neki je to nesrečno mesto. V angleški spodnji zbornici se je oglasil Lloyd George, ki je na pariški mirovni konferenci delal novi zemljovid Evrope, kakor ga je sedaj na novo delal njegov rojak Chamberlain. In Lloyd George je s sebi lastno odkritosrčnostjo povedal tole:

»Mi tukaj se posvetujemo o mestih in vaseh, ki jih ne poznamo. Ko so mi na pariški mirovni konferenci pripovedovali o Tješinu, nisem vedel, kje ta kraj leži. Ko sem slišal, da se Čehi in Poljaki potegujejo za Tješin, sem jim moral priznati, da doslej niti pojma nisem imel o tem mestu. Prepričan sem, da bi bil vsakdo mojih poslanskih tovarišev pri tisti zemljepisni skušnji gladko propadel, kakor bi bil moral tudi jaz. Ali morda kdo ve, kje je tisti Tješin?« — Lloyd

Poljski prostovoljci, ki so zasedli Tješin, v paradi korakajo mimo maršala Ridz-Smiglyja, kateri je prišel obiskat Tješin

V 9 mesecih umorjenih 238 duhovnikov

Sovjetski ruski ljudski komisar za notranje zadeve Ježov je pred dnevi sprejel odposlanstvo brezbožnih uradnikov GPU. Ježov je odposlance nagovoril ter izrazil svoje veliko veselje, ker je to odstotkov uradništva notranjega komisarja in GPU organiziranih brezbožnikov. Samo po sebi

je umevno, da mora vsak sovjetski čekist biti borec za brezbožništvo. Le tako je mogoče uspešno bojevati se zoper verske sovražnike države. Ta boj je toliko bolj potreben, ker so verske občine dandanes središče protisovjetske špionaže. V zvezi s tem je Ježov ugotovil tolažilno dejstvo, da je v preteklih 9 mesecih tega leta bilo usmrčenih 238 duhovnikov, ki so špiunirali in sabotali delo sovjetov.

Komisariat za notranje zadeve je izdal ukaz, da je do 31. marca 1939 treba natančno popisati vse duhovnike in cerkve v vsej Rusiji. Namen tega popisovanja je ta, da bo komisariat dobil natančen pregled vseh verskih občin, da bo mogel laže ukrepati zoper nje.

Sovjetsko sodišče v Minsku je sodilo 29 let starega Rusa, Tihomirova, ki je bil obtožen, češ da je na sprejemnem aparatu, ki ga je sam naredil, poslušal inozemske brezžične postaje, iz česar je potem lahko črpal snovi za protisovjetsko propagando. Obtoženec je izjavil, da je to nemogoče, ker razen ruščine ne zna nobenega drugega jezika. Tuje postaje je poslušal le zaradi tega, da bi slišal nabožno cerkveno glasbo, ki jo včasih oddajajo druge inozemske postaje. Ko je državni pravdnik slišal ta zagovor, je zaklical, da je še posebne obsodbe vredno, da je sovjetski državljani poslušal verske komade iz inozemstva. In Tihomir je bil obsojen na poldrugo leto ječe.

V Ameriki je 32 stopinj vročine

V okolici Newyorka je sedaj taka vročina, kakršne v tem letnem času tamkaj še dolgo leta ni bilo. Ponekod v državi Newyork je toplomer zrastle na 32 stop., medtem ko so v mestu New York v torek šteli 30 stopinj vročine.

Milijonar na svoji jahti ponarejal dolarske bankovce

Pred več ko pol leta so v Ameriki opazili, da prihajajo v promet ponarejeni dolarski bankovci, ki so bili tako imenitno ponarejeni, da jih je bilo težko ločiti od pravih. Policija se je sicer takoj lotila dela ter je iskala krivce po vseh kotih Amerike, pa vendar je bilo njeno delo docela brez uspeha. Vse policijske oblasti od Newyorka do San Franciska so stopile v stike ter skupaj iskale ponarejevalce. Brez uspeha!

Tako je minilo pol leta naporenega lova, ko se je nekega dne oglasil na policiji neki mornar, ki je povedal, da ima nekaj važnega izdati. Brž je bil zasilan. In je povedal, da dolarske bankovce s svojo družbo ponareja veliki trgovec in milijonar E. Z. Randolph iz San Franciska. Na svoji razkošni jahti »Mirakle«, v kateri se prevaža kakor za zabavo po morju, ima urejeno celo tiskarno, ki na debelo tiska bankovce po 5 do-

larjev. Ker je razkošna milijonarjeva jahta skoraj vedno na morju, kjer tiskarna nemoteno lahko deluje, ni čuda, da je policija ni mogla izslediti.

Sedaj je policija imela pred seboj važen cilj. Eden izmed detektivov se je preoblekel za brezposelnega mornarja ter se dal najeti na tisto jahto. Kajpak je moral porabiti v ta namen mnogo bistroumenosti in zvijače, da se mu je namera posrečila, ker milijonar je bil silo previden pri sprejemanju svojih ljudi. Ta mornar je potem na ladji odkril vso zadevo ter jo skrivaj sporočil svojim predstojnikom v San Francisko. Ko se je milijonarjeva jahta nekega dne znova vračala v luko v San Francisko, je bilo pripravljenih že polno oboroženih policijskih ladij, ki so razkošno jahto takoj obkrožile. Policijski agenti so brž planili na krov ter najprej prijeli vse udeležence, nato pa ladjo temeljito preiskali. Res so dobili tamkaj za več ko pol milijona dolarjev ponarejenih 5 dolarskih bankovcev.

Bogati Randolph z vso svojo imenitno družbo je bil seveda takoj aretiran ter odveden v ječo. Trgovec Randolph, ki je bil v zahodni Ameriki znan kot silo bogat in ugleden trgovec, pa bo sedaj moral preživljati težke in hude čase.

Ekspresni vlak skočil s tira

Iz Kalkute poročajo, da je na vzhodno-indijski železniški progi skočil s tira ekspresni vlak nekako 90 milj od mesta Patna. Pri tej nesreči je bilo 30 ljudi hudo ranjenih. Sodijo, da je nesrečo povzročila sabotaža. Lansko leto se je na istem kraju tudi zgodila nesreča, ki pa je bila mnogo hujša. Takrat je bilo 80 ljudi mrtvih, 65 pa ranjenih.

S slovesnim sprevedom sodnikov v njihovih plaščih in lasuljah se je začelo novo sodnijsko leto. Ob tej priliki je bila v westminstrski opatiji slovesna služba božja

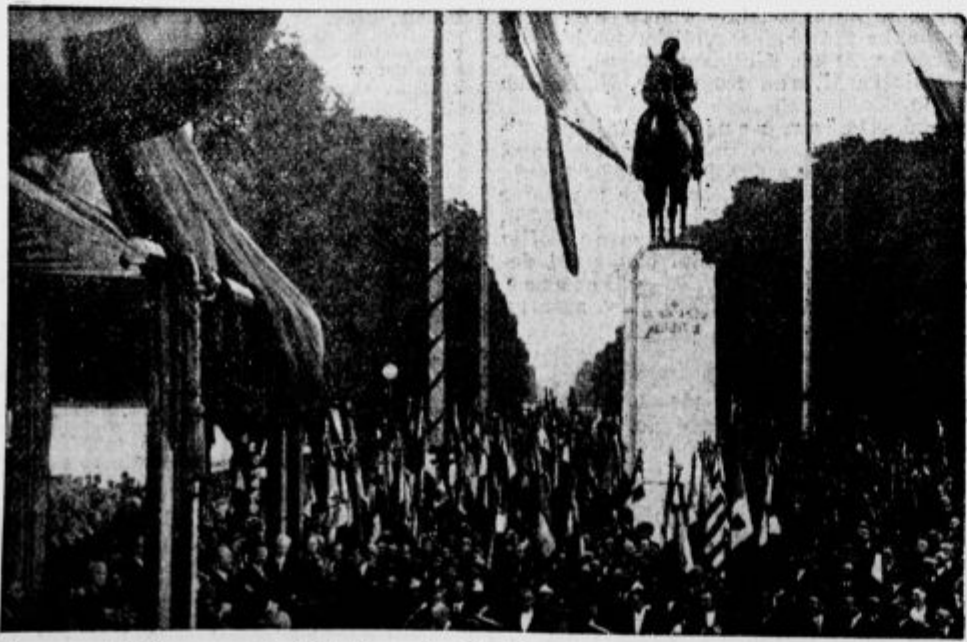
»Prisegam, da svoj živ dan ne bom pojedel nobene ribe več!«

Komunistovo truplo na tračnicah

Pariz ima zopet svojo senzacijo, ki je kajpak v zvezi z umorom ali samomorom. Stvar je taka: Preteklo nedeljo so na železniških tračnicah na progi, ki vodi iz Pariza v St. Germain, našli hudo razmesarjeno truplo tajnika komunistične strakovne zveze, Abila Chassier. Mož se je bil pred nekako tednom dni odpeljal v Pariz, da bi tamkaj dvignil svojo tajniško mesečno plačo v znesku 2500 frankov. Od tistega časa nihče več ni o njem nič slišal. Iskali so ga vsepovsod, pa je bilo vse zaman, dokler v nedeljo njegovega trupla niso našli na tračnicah.

Rajni strokovni tajnik je bil v komunističnem taboru važna osebnost, zato je vsa javnost prebrčana, da je bil umorjen, in sicer da je bil umor političnega značaja. Za to pa, da se je Chassier sam umoril, govori dejstvo, da je bil mož od svojih komunističnih sodrugov osumljen, češ da je poveril 20.000 frankov strokovnega, to je delavskega denarja. Vendar navajajo drugi, da bi poneverba prav tako bila lahko vzrok umoru, in sicer umoru iz maščevanja. Kakor pišejo listi, so komunistični sodrugi od tajnika zahtevali, naj pokaže obračun, ker so slutili, da je mož poveril veliko denarja. Da bi se obračunu izognil, je Chassier zagrozil sodrugom, da bo izdal važne skrivnosti komunističnega gibanja, če mu ne dajo miru z obračunom. Da bi se odkritjem izognili, so ga sami sodrugi tako spravili s pota.

Komunistično časopisje pa seveda piše, da so ga umorili desničarji, ker jim je bil nevaren. Naj že bo tako ali drugače, vseeno je primer od sile zanimiv in francoska javnost se za stvar močno zanima.

V Parizu so odkrili spomenik belgijskemu kralju Albertu. V loži na levi sedita spredaj belgijski kralj Leopold in predsednik francoske republike Lebrun.

Volitve

Somišljenikom JRZ v Ljubljani!

11. decembra boste mogli voliti le, ako boste pravilno vpisani v volilni imenik. Zglasite se takoj pri tajniku svoje krajevne organizacije JRZ ali pa pri mestnem tajništvu JRZ. Tam se prepričajte, če ste pravilno vpisani. Tam dobite tudi vsa potrebna obvestila glede morebitne reklamacije.

Mestno tajništvo JRZ je na Gosposvetski cesti št. 10-I ter je odprto sleherni delavnik od 8 zjutraj do 8 zvečer, v nedeljo pa od 10-18 popoldne. Telefon 37-64.

Somišljeniki JRZ iz Zelene jame! Oglasite se takoj pri občinskem svetniku g. Mišvelju, da se tamkaj prepričate, če ste pravilno vpisani v volilni imenik. Istotam naj se zglašajo volivci-somišljeniki JRZ iz Tomačevega in Jarša.

Volivci-somišljeniki JRZ, ki stanujejo v Marentičevi ulici, v Predovičevi, Slapničarjevi, Sušaršičevi, Zakotnikovi ulici, dalje oni z Zaloške ceste, v kolikor spadajo pod Moste, s Poti na Fužine, s Stare poti in s Poljanske ceste naj se zglašijo jutri, 21. oktobra od 8 zvečer dalje v Ljudskem domu v Mostah. Tam bodo imeli na razpolago volilni imenik ter se bodo lahko prepričali, če so pravilno vpisani. Istotam bodo dobili vsa potrebna obvestila za morda potrebne reklamacije.

Vse prišleke in somišljenike JRZ za okraj Mirje (kamor spadajo sledeče ulice: Rimska cesta, Borštnikov trg, Napoleonov trg, Emonska cesta, Gorupova ulica, Cojzova cesta, Krakovska ulica, Kladezna ulica, Krakovski nasip, Vrtna ulica, Graška ulica, Vrtača, Tobačna ulica, Tržaška cesta, Oražnova ulica, Glinška ulica, Idrijska ulica, Postojnska, Langusova, Hajdrihova, Groharjeva, Marmontova, Verstovškova, Volaričeva ulica, Bi-

čevje in Lepi pot) opozarjamo in prosimo, naj se javijo sigurno v salonu gostilne »Usenik« na Borštnikovem trgu, kjer jim bo na razpolago vsak dan od 18-20 volilni imenik, da bodo lahko ugotovili, ali so pravilno in če so sploh vpisani v volilnem imeniku. V primeru, da niso vpisani, bodo dobili tu vsa nadaljnja potrebna navodila. — Krajevna organizacija JRZ za okraj Mirje in Krakovo.

Vse somišljenike JRZ stolnega okraja, ki stanujejo v Dolničarjevi (Semeniški) ulici, na Cankarjevem nabrežju, Grajski planoti, v Grajskem drevoredu, v Ključavničarski ulici, na Krekovem trgu, v Krojaški, Lingarjevi, Medarski ulici, na Mestnem trgu, na Nabrežju 20. septembra, na Ovinkih, Pod Trančo, na Pogačarjevem trgu, Pred škofijo, na Razgledni stezi, v Ribji, Stritarjevi, Studentovski ulici ali na Vodnikovem trgu, za ograjami, opozarjamo, naj se čimprej prepričajo, če so pravilno vpisani v volilni imenik. Volilni imenik lahko vpregledajo na mestnem magistratu, Mestni trg 2-II, soba št. 48, ali pa v mestnem tajništvu JRZ na Gosposvetski cesti št. 10-I. Ako niste vpisani ali niste pravilno vpisani, se zglašite v mestnem tajništvu JRZ, ki bo ukrenilo vse potrebno za vpis.

I somišljeniki in člani JRZ. Šempetrskega okraja v Ljubljani, ki stanujejo na Zaloški cesti, Sketovi ulici, Smartinski cesti, Jenkovi ulici, Japljevi, ulici, Vrazovem trgu, Za vrta, Močnikov ulici, Bolgarski ulici, Korytkovi ulici, Grablovcovi ulici, Vodmatskem trgu, Hrvatskem trgu, Vodmatski, Zalokarjevi, Ravnikarjevi, Holzaplovi, Cegnarjevi, Fugnerjevi in Ilirski ulici, na Stari poti, Jegličevi cesti, Lipičevi ulici, Bohoričevi ulici in Domžalski cesti, naj se zanesljivo udeležijo danes v četrtek od 7 zvečer dalje v gostilni pri »Marajončev« zaradi pregledovanja volilnih imenikov. Ker je rok kratak, naj se vsak gotovo udeleži pregleda. Vsak naj prinese s seboj domovnico in krstni list. — Odbor.

Važna razstava perutnine v Mariboru

Banska uprava bo priredila v dneh 22., 23. in 24. oktobra veliko perutninsko razstavo v Mariboru za vso banovino. Ta razstava bo prva prireditelj take vrste in bodo razstavila na njej vsa rejska središča in vsi okraj iz Slovenije. Glede na važnost perutninarstva za naše narodno gospodarstvo in naš izvoz je glavni cilj razstave omogočiti čim lepši napredek najboljših pasme, ki jo imamo. Zato bo na razstavi pokazana izključno le štajerska pasma, torej domača štajerska rjava kokoš, ki glede na naše razmere še najbolj odgovarja umni roji perutnine pri nas.

Banska uprava namerava z razstavo združiti tudi praktičen uspeh. Odkupljene bodo namreč na razstavi vse kokoši, ki bodo sploh napredaj ter bodo dane na razpolago rejekim središčem pri nas. Tudi ministrstvo za kmetijstvo in savska banovina bosta kupila večje količine kokoši, vse z namenom, da se štajerska pasma uvede tudi v drugih krajih naše države. Edina skrb je danes le ta, da bo kokoši premalo in da ne bo mogoče kljub lepo organizirani razstavi zadostiti velikemu povpraševanju. Na razstavi bodo seveda še drugi oddelki, ki so združeni s perutninarstvom. Lepo bo urejen poseben naučni oddelk s številnimi diagrami in tabelami o razvoju perutninarstva pri nas. Poseben trgovski oddelk bo nazorno pokazal izvoz jajc in zaklane perutnine. Kot posebno pa moramo omeniti celotno razstavo perihov iz vse Slovenije, na tej razstavi bomo imeli prvič priložnost videti vse lepe narodnostne vzorce, ki se uporabljajo v najrazličnejših krajih za slikanje perihov. To razstavo bo uredil šolski upravitelj Belina iz Ligojne pri Vrhniki. Z razstavo perutnine bo združen tudi sadni sejem priznanega štajerskega sadja, kar bo še bolj poživilo zanimanje za vso razstavo.

Slovesno bo odprl razstavo g. ban dr. Marko Natlačen v soboto 21. oktobra. Svoj prihod pa je napovedal tudi minister za kmetijstvo g. Svetozar Stan-

O jadralnem letalstvu

V dnevnem tisku se toliko piše o letalstvu in še posebej o jadralnem letanju, pa vendar je pri nas sorazmerno malo ljudi, ki bi si jadralno letanje pravilno predstavljali. To ni nič čudnega, saj si je res težko zamisliti, kako plava jadralec po zraku, ko pa so si toliko časa ljudje zaman prizadevali, da bi se dvignili bodisi z lastno pomočjo, bodisi s pomočjo motorja. Še bolj se nam zdi stvar nerazumljiva, če pomislimo, da ima jadralno letalo vse bistvene dele iste kot motorno. Kljub vsemu temu pa ni tako težko razumeti, kaj je prav za prav bistvo jadralnega letanja.

Vzemimo, da pihava veter proti pobočju kakšnega hriba. Ob potočju teče struja vetra vzporedno s pobočjem. Tak veter se premika v dveh smereh: v vodoravni in pokončni. Imenujemo ga vzgornik. Če spustimo letalo v mirnem zraku, ne pade takoj na tla, ampak splava proti zemlji pod določeno kotom. Letalo planira. Pri planiranju se bliža zemlji z določeno hitrostjo, ki jo imenujemo hitrost padanja in jo merimo v metrih na sekundo. Tudi hitrost dvigajočega se vetra-vzgornika se meri v metrih na sekundo. Zamislimo si, da plava letalo z določeno hitrostjo v pobočnem vzgorniku. Če se bo veter dvigal z večjo hitrostjo, kakor je hitrost padanja, ki jo ima letalo, se lahko letalec s spretnim manevriranjem obdrži na isti višini ali pa se celo dviga.

V prvih časih razvoja jadralnega letalstva je bilo letanje v pobočnem vzgorniku edini poznani način letanja. Danes imamo tudi druge načine. Kljub temu pa je letanje v pobočnem vzgorniku še vedno zelo važno, zlasti za šolanje jadralcev. Naj omenimo še, da se pravi učinek vzgornika opazi šele tedaj, ko je letalo že vsaj nekaj metrov nad zemljo. Zato se jadralni aparati ne morejo dvigniti sami v zrak, ampak jim pomagamo, bodisi ga jih dvignemo s pomočjo gumijaste vrvi ali s posebnimi pripravami, ki jih imenujemo katapulte, ali pa startamo s pomočjo vprege, to je da potegnemo letalo v zrak avion ali pa avtomobil.

»Benjamin! Ali moreš izbristati iz spamina priroja, ki ti je bil duhovno in telesno oče? Benjamin. —
Margareta pa nikakor ni bila pri volji, da bi z ganljivimi besedami omrežil menih mehko srce njenega soproga.
»Ropar! zavpije z bleščečim očesom proti prestrašenemu Giorgio; »vdiraš kot volk v najin mir? Hočeš ukrasti ženi poročenega moža in dojenčku očeta?«
Giorgio omahne za trenutek pod silo te obtožbe.

Resnično, svet in boj s svetom kažeta drugačen obraz, če ga opazuješ v samostanski celici, torej samo v duhu, drugačnega, če mu stojiš v resnici nasproti. V samotni gledaš vedno preteklost, ki se ne more vrniti — klečečega meniha, ki polaga obljubo, ki se mase in pada; tukaj, na bojnem pozorišču, se kaže samo moč tega, kar je nastalo — dom in ognjišče, žena in otrok, in dokazuje, da ne drži odpadnika v svetu samo poželenje mesa — kakor si slikaš v svetlih in zarečih barvah — ampak dolžnosti, svete in nedotakljive kakor pokorščina danemu pravilu.

S tem se Giorgio zopet spomni prelomljene prisege, zbere meniško zavest in pravi slovesno Margareti:

»Da, nisem prišel v imenu Jezusa Kristusa, da prinsem vajinemu domu njegov mir. Vajin mir je epanje grehal — Prišel sem, da vaju zbudem, da vaju ne zbudi pozejeze menih K sodbil.«
»S čim grešiva?« izvira menih Margareti;
»ali ne živiva pošteno in poslavno, kakor se spodobi krščanskemu človeku?«

Giorgio se zravna in vpraša nazaj: »Če si dolžna sasedu eto goldinarjev, ali moreš tudi biti prosta in brez dolgov, — razen et ti jih je odpustil? Kako hočeta krščansko živeti z neporavnanim božjim ropom in krivo prisego na vesti?«
»Meniška obljuba ni prava prise- ga,« trda odvrne Margareti in se ne pomisli na svojo trditve razjasniti z lutroveskimi dokazi.
»Vsak,« pravi, »more obljubiti samo to, kar ima; če komu ni podelil Bog daru

ZOBNI PRASEK PEBECO se ne da primerjati z dosedanjimi zobnimi praški, ker je nekaj popolnoma novega. ZOBNI PRASEK PEBECO ne vsebuje nikakega mila, vendar pa daje krasne mehke pene, ki temeljito očistijo in obenem tudi dezinficirajo zobe in ustno duplino. Tak izredni učinek ima ZOBNI PRASEK PEBECO zaradi tega, ker vsebuje **Pebecin**, ki daje zobem bleščečo belo barvo in preprečuje zobni kamen. Okus je prijeten in osvežujoč. Uporaba ZOBNEGA PRAŠKA PEBECO je zelo poceni. — Peneč zobni prašek Pebeco proizvaja firma Beiersdorf v Mariboru in sicer po najnovejših znanstvenih izkušnjah DUKE LABORATORIES, INC. LONG ISLAND CITY, N. Y.

Doza, ki Vam bo dolgo zadostovala, stane samo Din 12⁴.

Novo,
zdravo,
boljše in
cenejše
sredstvo za
negovanje
zob!

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 20. oktobra: 12 Operetni venčki (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Duet bratov Golobov — 14 Napovedi — 15 Pester spored Radijskega orkestra — 15.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolarik) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda — 19.50 10 minut zabave: Dvotipov zmes in godba vmes — 20 Koncert tamburaškega septeta — 20.40 Koncert ruske

glasbe (Radijski orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Havajski napvi (plošče).

Drugi programi:

Četrtek, 20. oktobra: Belgrad: 20 Ruske pesmi, 21 Simfonični koncert, 21.30 Schubertove pesmi — Sofija: 20 Klavirski koncert — Varšava: 21 Narodni koncert, 21.15 Koncert poljske glasbe — Budimpešta: 19.30 Orkestralni koncert, 21.35 Koncert opernega orkestra, 22.10 Jazz — Milano: 21 Komedija, 21.40 Violončelo (koncert)

Konč. Abadi:

Bumček in Bunkica

Krilate nerode so se tako neprevidno vrtele okrog njega, da so ga razbile, potem so jo pa preplašeno urno odkurile.

Revici Bunkici pa je padla krona z glave in nato je začela padati tudi Bunkica strmoglavno na zemljo.

Drvela je z glavo navzdol vedno hitreje in hitreje. Zo se ji je približala zemlja — a ni videla na njej Devete dežele, temveč teman, neznan gozd. Bunkica pada naprej in naprej — že se boji, da se bo vsak čas ubila — ko vidi pod seboj medvedka, ki ji moli nasproti svoji šapici.

Od 27.—30. X. avtorazstava v Milanu, cena 395 din.
Od 29. X. do 2. XI. v Idriji, Gorico, Trst, cena 120 din.
Od 22.—23. X. v Slovenske gorice, cena 125 din.
Prijava sprejema do 22. X. opoldne Izletna pisarna M. OKORN, Ljubljana, hotel Slon, telefon šte. 26-45.

Ilse von Stacht;

23

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

»Bog s teboj, brat Giorgio,« pravi vlnjudo mladi gospodar, prisili meniha v sobo in začne takoj pripovedovati čudovite reči o novorojenem otroku, pri tem pa večkrat obrne glavo k vratom, kot da nepotrpeljivo čaka, kdaj pride Margareti. Giorgio je medtem iskal zama odprte besede, ki bi veljala bratu Benjaminu, ne propovedniku Antonu Eichlerju, in neprestano premišljeval njegovo zunanost. Vendar bi se smel temu manj čuditi, kakor se je. Ze domače ognjišče, otrok in žena vzamejo laiku blek mladosti in drznosti; koliko večja razlika mora biti med našim oženjenecem od danes in slabotnim mladim duhovnikom od prej, ki je vse dni kopal bleščeče čelo v kadilu božjih skrivnosti.

Vstopila je Margareti, nekoliko bleda od preostanega rojstva, toda ponosna, rezna in samozvestna, kakršna je bila tudi kot dekle, samo ta njena lastnost se je še utrdila in povečala z novo materinsko častjo. Pozdravila je Giorgio gostoljubno, pa brez toplote, prinesla za zajtrk mleka, se usedla in zamisljeno čakala, s kakšnim namenom je prišel dominikanec. Tudi Giorgio je jasno čutil, da ne more dalje sedeti pri mizi kot hišni prijatelj, ampak da mora spretno ali neopretno izgovoriti resnico.

»Benjamin,« pravi tedaj v skrbih, »prior je v Wittenbergu, da bi te spomnil na obljubo. Pri tem nagovoru je pogledal nekdanjemu bratu s polno dušo v obraz, ta pa je zardel in vprašal z negotovim pogledom: »Prior?«

Ko je Giorgio pasel oko na Benjaminovi zardeli in dobil zato nekaj upanja, da je ostalo bratovo srce tudi v krivoverstvu nežno in sprejemljivo za hubezniv opomin, ni zapazil, da se je Margareti kretnja raztegnila do divjosti, sicer ne bi bil imel poguma, da bi rekel dalje z očita-jočim glasom Benjaminovemu dobremu srcu:

slova, Ko se je Giorgio bližal hiši svojega gostitelja, je zagledal Luka in priarja na vrtu, ki sta molče in zadovoljno uživala milobo prve pomladi. Brž ko je spoznal prior prihajajočega brata, se je spremenil tihi izraz njegovih oči v strah in bojazen. Po razvrzanem Giorgiovem obrazu je moral misliti na uro, ko mu je nesrečneš rekel: »Benjamin je postal lutroveski!« Tudi sedaj se je znebil Giorgio slabega poročila brez ovinkov, ko je prišel z naj-hujšim:

»Moj oče, gospa Margareti vam bo zaklenila vrata, ko pridete, in Benjamin —
Giorgio se ustavi in prior pravi živo: »On mene ne bo zavrgel.«

»Benjamin,« nadaljuje zdihujoč Giorgio, »se opravičuje, ker mora imeti jutri spominaki govor za umrlim reformatorjem.«

Trenutek potlej vsi trije na vrtu, ne da bi našel kdo pomirjačo besedo. Luka jo je pač edini iskal in končna rekel:

»Ko je opravil Filip Melanchothon slovesni pogrebni govor za doktorjem Lutrom, so pozvali mlajše propovednike, naj ima vsak izmed njih še svoj poseben govor za prorokom, ker tudi nemško ljudstvo ne more biti nikoli dovolj poučeno o velikih delih umrlega.«

Toda meniha nieta pazila na gostiteljevo razlago. Giorgio je odšel v hišo, prior je pa tiha pogledal Luka in odinil proti Lubi.

Zidove mest ga je mučilo. Kadar je stopil v tujni zjutraj k oknu, ga je preletelo hrepenenje po daljni deželi, ki se širi do nebesne érte pred njegova celico v Vogheri. Tudi njemu so se zdele gore lepe in vredne občudovanja, gozdovi skrivnostni in mesta krasna, toda otroci ravnine hrepené vedno po neomejenem obzorju. Če jih alpski sin z zasneženimi višinami pomiluje zaradi njihovih pustih, enoličnih polj, vedo dobro, da ne bi mogel noben visoko zgrajeni gorski orjak doseči, da bi pozabili prazno neokančnost ravnine. Zato je ugajala priorju dežela okrog Wittenberga in poiskal jo je z zaupanjem, da bo občutil pri pogledu nanjo pomirjenje v srcu!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pošteno dekle

zdravo, vajeno vseh gospodinjstvih del — išče službo. Nastopi po dveh tednih. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Zel v dobro hišo« 16540

Fant

priden, pošten in zanesljiv, želi dobiti službo v Ljubljani ali v bližini Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 16513.

Varčna gospodinja

vajena vsakega hišnega dela — išče službo. Perfektna v nemišlini. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tudi izven Ljubljane« št. 16486. (a)

Stenotipistinja

dobro izveščana — išče službo, najraje v Mariboru. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1664. (a)

Trgovska pomočnica

začetnica, izučena v trgovini mešane stroke in z znanjem vsakovrstnega moškega in ženskega perila, išče mesto v kakršnikoli trgovini. Pomaga tudi pri gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16583. (a)

Kuharica

vešča prvovrstne kuhe in samostojnega gospodinjstva, želi službo. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Varčna gospodinja 16423«. (a)

Krojaški pomočnik

vajen mešanega dela in nekaj rezanja, išče službo na Gorenjskem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16363. (a)

Kuharica

hotelska — z dolgoletno prakso, bi menjala mesto. Cenj. dopise upravi »Slovenca« pod »Varčna« št. 16267. (a)

Mlad fant

izučen mizar, razume se tudi za mizarstva dela v milnu — išče nameščenje v milnu ali v kakem večjem podjetju. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Mizar« št. 16365. (a)

Perfektna kuharica

išče službo za gostilno ali menzo. Gre tudi kot gospodinja. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Gospodinja« št. 16415. (a)

19 let staro dekle

vajeno vseh hišnih del, gostilne ter šivanja, išče službo za takoj, kjerkoli — samo za oskrbo. Grem tudi na kmetijo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 16266. (a)

Službo dobe

Dva kleparska pomočnika dobra delavca, sprejme začasno takoj Josip Zibert, kletarstvo, Radeče

Žensko

zmožno kuhati in pisati, sprejemem. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gospodinja« št. 16572. (b)

Pisarniško moč

vajeno vseh občinskih tajniških poslov, sprejme občina Polje ob Sotli, p. Podčetrtak. Nastop takoj.

Vajenci

14 let staro dekle

z 2. razr. meščanske šole, se želi izučiti v kakšni večji trgovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16221. (v)

Deklica

pridna in poštena, 14 let stara, se želi izučiti za šiviljo. Ogrizek Olga, Zg. Hajdina 13 p. Ptuj. (v)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNÉ, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Obrt

Cenjene dame!

Izvršujem trajno ondulacijo z najnovejšim aparatom. Garancija za vsako frizuro. Cene nizke. Novo moderno preurejen oddelek za dame. — Se priporoča Videmšek, Zaloška 27 (poleg vojne bolnišnice).

Glasba

Črn kratak klavir

skoraj nov, z železno konstrukcijo, prodam za ceno 4500 din. Glas zelo lep. Naslov prodajalca v upravi »Slov.« pod 16560.

Pouk

Citre poučuje

Emil Mesgolit, Jurčičev trg 2-II. (u)

Nemščino instruiram

za 10 din na uro. Pisati v upravo »Slovenca« pod »Sistem« št. 16484. (u)

Reven akademik

dober inštruktor, veš reševati in klasičnih predmetov, išče inštrukcije. Naslov pove uprava pod št. 16045. (u)

Prodamo

Nepremičljive hubertuse dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.

Voljeno blago za

damske obleke, moderni vzorci

Din 14 —

moške tople sralce Din 24 —

moške nogavice

močne, moderni vzorci Din 5 —

moderne svilene kravate Din 7 —

dam. sv. lene kompl. neže in sralce Din 24 —

otroške svilene hlače Din 6 —

damske svilene hlače Din 10 —

damske moderne svilene bluze Din 20 —

dam. hlače in malice tople in močne Din 8 —

trpežne žen. sporne bluze v vseh barvah in velikostih Din 10 —

tople nogavice ženske trpežne za zimo Din 9 —

in razno ostalo blago po neverjetno nizkih cenah prodaja

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Obiščite nas in prepričajte se, da imamo veliko zalogo in prodajamo dobro blago po zelo nizkih cenah.

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Deteljni odpadki

zmleti, so najboljša močno krmilo za govedo, 100 kg 90 din. Tudi fižolove odpadke nudimo po 90 din. Sever in Komp., Ljubljana. (l)

Jabolka

lepa, štajerska, nudj vsako količino po nizki ceni trgovina Stular, Tyrseva cesta 37 b, nasproti Sv. Kristofa. (l)

Kmetovalci!

Ce hočete imeti spomlad se v začetku majnika izdatno zeleno krmno za molzno živino, tedaj sejte sedaj zimsko grahoro. Dobite jo s navodilom pri tv. Fran Pogačnik, d. s. o. z. v Ljubljani - Tyrseva (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih (Balkan). (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Deteljni odpadki

zmleti, so najboljša močno krmilo za govedo, 100 kg 90 din. Tudi fižolove odpadke nudimo po 90 din. Sever in Komp., Ljubljana. (l)

Jabolka

lepa, štajerska, nudj vsako količino po nizki ceni trgovina Stular, Tyrseva cesta 37 b, nasproti Sv. Kristofa. (l)

Kmetovalci!

Ce hočete imeti spomlad se v začetku majnika izdatno zeleno krmno za molzno živino, tedaj sejte sedaj zimsko grahoro. Dobite jo s navodilom pri tv. Fran Pogačnik, d. s. o. z. v Ljubljani - Tyrseva (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih (Balkan). (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Deteljni odpadki

zmleti, so najboljša močno krmilo za govedo, 100 kg 90 din. Tudi fižolove odpadke nudimo po 90 din. Sever in Komp., Ljubljana. (l)

Jabolka

lepa, štajerska, nudj vsako količino po nizki ceni trgovina Stular, Tyrseva cesta 37 b, nasproti Sv. Kristofa. (l)

Kmetovalci!

Ce hočete imeti spomlad se v začetku majnika izdatno zeleno krmno za molzno živino, tedaj sejte sedaj zimsko grahoro. Dobite jo s navodilom pri tv. Fran Pogačnik, d. s. o. z. v Ljubljani - Tyrseva (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih (Balkan). (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

VADEMECUM

moderna higijena ust

CENEJŠE

Kupite še danes propagandni zavoj

1 VADEMECUM voda za usta (poizkusni zavoj)
1 VADEMECUM pasta za zobe velika

Din 20.-

(Ti zavoji bodo v prodaji samo omejen čas!)

BARNANGEN — STOCKHOLM

Zaloga: COSMOCHEMIA, ZAGREB, Smičiklasova ulica 23

"Moj mož
ni mogel verjeti
svojim očem!" Pravi,
da sem videli za 10 let mlajša

"VIDETI je kakor POGLEJTE, KAKO čudež", to so SEM TO DOSEGLA bile Vladkove besede. Se pred dvema meseci sem imela brazde in gube na čelu, okrog oči in ust — vsekakor sem imela videz žene v »srednjih letih«. Danes pa se vse moje znanke divijo moji gladki, dekliski koži in čisti polti. Vsak večer uporabljam rožnato hranilo za kožo Tokalon. Ta vsebuje Biocel, presenetljivi vitalni element mladosti — odkritje slovotega profesorja dunajskega vseučilišča. Cez dan uporabljam kremo Tokalon bele barve, ki napravi kožo čisto in gladko ter odpravlja zajedalce in razširjene znojnice.

Prvi in največji mariborski klavirski salon
M. Bäuerle, Maribor, Gosposka ul. 56
priredi oktoberski teden.

Vsi v oktobru najeti klavirji preidejo v last najemnika
če doseže najemnina višino nakupne cene.
Pri nakupu 10% popusta.

Damske plašče za jesen in zimo, kakor tudi vse
vrste blaga za plašče in kostume nudi trdka
F. I. GORIČAR
Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Plašče in kostume izdelujemo tudi po meri.
Izdelava in kroji prvovrstno!

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne,
javne in industrijske zgradbe solidno in poceni.
Sodniško zaprisoščeni cenilec. Daje tehnične
nasvete in pojasnila.

Zahvala

Vsem, ki ste ob nenadni izgubi našega
dragega

Toše Živkovića

višjega carinskega kontrolorja

izrazili sožalje, poslali cvetje in ga spremenili
na zadnji poti, iskrena hvala. — Predvsem
nepozabna hvala njegovim tovarišem in njih
soprogam, ki so mi v tej težki uri zvesto
stali ob strani in mi bili v vsem v pomoč.

Jesenice, dne 17. oktobra 1938

Zalujocha soproga in sinček

Odbor za postavitve spomenika
Viteškemu kralju Aleksandru I.
Zedinitelju v Ljubljani

Gledališka ulica št. 3

razpisuje javni natečaj za spomenik Viteškemu kralju
Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani.
Natečaj se morejo udeležiti vsi umetniki jugo-
slovske narodnosti. — Rok za oddajo osnutkov je
16. januar 1939; nagrad ni odkupi po znašajo:
20.000 din, 15.000 din, 10.000 in sedem po 5.000
dinarjev. — Pogoji in program natečaja so na razpo-
lago pri zgoraj navedenem odboru v Ljubljani.
Ljubljana, 15. oktobra 1938.

"Rubens"
COTY

V ELEGANTNEM BAKELITNEM
ETUI-U V VSEH MODNIH NJAN-
SAH Din 21- (vložek Din 12-).

Razpis

Štab vojnega zrakoplovstva sprejme v službo 10
inženirjev (8 strojnih in 2 elektrostrojnih) kot pogod-
bene uradnike in 10 inženirjev (6 strojnih, 2 elektro-
strojnih in 2 tehnologa) kot uradniške pripravnike
VIII. položajne skupine. Ti zadnji bodo po uspešno
prestani enoletni poskušnji postavljeni za inženirske
poročnike zrakoplovno-tehniške stroke po toč. 3 čl. 28
»Zakona o ustroju vojske i mornarice.«

Podrobni pogoji objavljenega razpisa se lahko
vidijo v tekoči številki »Službenih novih« in »Službe-
nega vojnega lista«. Interesenti pa jih lahko dobe brez-
plačno po pošti, ako zanje zaprosijo.

Prijave se sprejemajo samo do 1. novembra 1938.
Iz pisarne Generalštaba zrakoplovstva vojske v Ze-
munu V. Dž. št. 21523, 15. oktobra 1938.

Naznanjamo prežalostno vest, da je po težki, mučni bolezni za
vedno zaprla svoje trudne oči naša ljubljena mama, gospa

Marija Širok roj. Čadež
nadučiteljeva vdova

Pogreb nepozabne pokojne se bo vršil v petek, dne 21. t. m.
ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Karunova ul. 10 na pokopališču
k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1938.

Družine: Širok, Cerkenik, Gerbec.